

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН NEWSLETTER

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ
И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ

AMALIPE CENTER FOR
INTERETHNIC DIALOGUE AND TOLERANCE

СЪДЪРЖАНИЕ:

ФОКУС

стр. 2-7 | Благоевград и Габрово – двете лица на десегрегацията или може ли Сизиф да превърне камъка от тежест в сила

НАБЛЮДАТЕЛ

стр. 8-13 | Допълнителните средства за работа с деца и ученици от уязвими групи: за какво са и как могат да бъдат използвани?

стр. 14-16 | Относно подsigуряването на безплатен транспорт за средношколците

РОМСКА ОБЩНОСТ

стр. 17 | TSA обявява конкурс за предоставяне на стипендии на студенти от ромски произход, изучаващи здравни специалности за академичната 2018/2019 г.

ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

стр. 18-19 | Обучителни програми

У ДОМА

стр. 20 | Образователни медиатори и психолози към Център „Амалипе“ проведоха серия от лектории на тема „Мотивация за учене“

УЧИЛИЩЕ

стр. 21 | Участниците в програма „Равен шанс“ завършват учебната година с Много добър успех

CONTENT:

FOCUS

pages 2-7 | Blagoevgrad and Gabrovo - The Two Faces of Desegregation or Whether Sisyphus Could Turn the Stone from a Burden into a Leverage

OBSERVER

pages 8-13 | Additional means to those working with children and students from vulnerable groups: how to use them?

pages 14-16 | Free transportation for high school students

ROMA COMMUNITY

стр. 17 | Trust for Social Achievement Foundation is launching a call for scholarship applications in support of Roma students enrolled in medical studies for the 2018-2019 academic year

KHERE

стр. 20 | Educational mediators and psychologists at Amalipe Center conducted a series of lectures on “Motivation for Learning”

SCHOOL

pages 21 | The scholars of the “Equal Chance” Program finish the academic year with very good success

www.amalipe.com

2018

БЛАГОЕВГРАД И ГАБРОВО - ДВЕТЕ ЛИЦА НА ДЕСЕГРЕГАЦИЯТА ИЛИ МОЖЕ ЛИ СИЗИФ ДА ПРЕВЪРНЕ КАМЪКА ОТ ТЕЖЕСТ В СИЛА

Не записваме деца от ромския етнос"! Това култово изречение от фейсбук-страницата на Девето основно училище „Пею Яворов“ – Благоевград не е погрешно написано, нито е случайно хрумване на директора В. Величкова. То е диагноза за един от най-тежките проблеми пред българското училище и пред обществото ни като цяло – (образователната) сегрегация! Също така е диагноза за липсата на подходящи решения или по-скоро – на кураж за справянето с този проблем в цялата система. Само в Благоевград ли съществува т. нар. „вторична сегрегация“? Ясно ли е какъв е мащабът на проблема? Има ли решения и какви са те?

Изречението „Не записваме деца от ромския етнос“ в никакъв случай не е случайно хрумване. Последвалите обяснения на училищния директор В. Величкова ясно показват, че става дума за целенасочена училищна политика. За да спре отписването на български деца (т.е. деца на етнически българи) от училището и постепенното му превръщане във „вторично-сегрегирано“ „ромско“ училище, директорът решава да не записва ромски ученици, нарушавайки член 12 от Закона за предучилищното и училищното образование, гарантиращ правото на всеки родител (вкл. на ромските родители) да избере училището на своето дете. Г-жа Величкова опитва да обоснове това с политиката на МОН за десегрегация и дори с друг член на ЗПУО (чл. 99, ал. 4), забраняващ формирането на паралелки с ученици от един етнос в етнически смесените училища. Разбира се, тази обосновка е съшита с много тънки конци: забранявайки записването на ромски деца, директорът създава предпоставки за формирането именно на паралелка с ученици от един етнос. По-важното е, че замисълът зад написаното е дълбоко погрешен: имаме проблем с българските родители, поради което спираме ромските деца. Логиката изисква в този случай да се работи с българските родители, за да не записват децата си в други училища.

BLAGOEVGRAD AND GABROVO- THE TWO FACES OF DESEGREGATION OR WHETHER SISYPHUS COULD TURN THE STONE FROM A BURDEN INTO A LEVERAGE

We do not enrol children from Roma ethnicity! This post on the facebook page of the Ninth Primary School “Pejo Yavorov” - Blagoevgrad is not written by mistake, nor is an accidental idea of the principal V. Velichkova. It is a diagnosis of one of the most serious problems the Bulgarian school and our society as a whole face: (educational) segregation! It is also a diagnosis of lack of an appropriate solutions or rather the courage to deal with this problem throughout the system. Does the so-called “secondary segregation” exist in Blagoevgrad only? Do we see the range of the problem? Are there any solutions and what they are?

The sentence We do not enrol children from Roma ethnicity is by no means a random idea. The subsequent explanations of school principal V. Velichkova has clearly shown that it is a purposeful school policy. In order to stop the “flight” of Bulgarian children (i.e. children of ethnic Bulgarians) from the school and its gradual transformation into a “secondary segregated Roma school”, the principal decided not to enroll Roma students, violating Article 12 of the Preschool and School Education Act (PSEA), which guarantee the right of every parent (including Roma parents) to choose a school for their child. Mrs. Velichkova attempts to justify this act with MES policy on desegregation and even with another article of the PSEA (Article 99 (4)), which prohibits the formation of classes with students from one ethnic group in ethnically mixed schools. Of course, this rationale is “sewn with very thin threads”: Prohibiting the enrollment of Roma children, the school principal creates prerequisites for the formation of a class with students from one ethnicity. **More importantly, what is beneath the post is profoundly wrong: we have a problem with the Bulgarian parents, and we stop enrolling the Roma children.** The logic requires additional work with the Bulgarian parents in this case, in order not to enrol their children in other schools. This is considerably more difficult, but it is the right solution rather than limiting the right of

Това е значително по-трудно, но е правилното решение, отколкото да се ограничи правото на ромските родители да запишат децата си в училище извън ромската махала.

Впрочем, **какъвто и да е контекстът, това изречение е категорично неприемливо и дискриминационно.** Директорът следва да понесе своята отговорност, **въпреки че зад нея ще застанат много родители от кв. „Ален мак“.**

В същото време, отговорността за цялостната ситуация с концентрацията на деца от „Предел махала“ само в 3-4 училища няма как да е отговорност единствено на училищните директори. **Овладеяването на т.нар. „вторична сегрегация“ може да стане преди всичко с активни действия от страна на общината.**

За съжаление, паралелно със спонтанната или целенасочената десегрегация на училищата в ромските квартали, започна и процес на „вторична сегрегация“: българските родители отписват децата си от етнически смесените училища, макар последните да са ситуирани в квартали с етнически българи. Така бързо се появиха училища, които са извън ромските махали, но в тях (особено в началните класове) се обучават преди всичко ромски ученици, а живеещите до училището българчета са записани в по-отдалечени училища, в които няма / почти няма роми. Така в големите градове и дори в по-малките градчета днес има както „първично-сегрегирани“ „ромски“ училища, така и „вторично-сегрегирани“ или сегрегирани училища. В същите градове ясно се очертаха и „етнически-чисти“ български училища: нека ми бъде простен този „термин“, но той отразява визията на техните директори, както и на много от родителите, записващи децата си в тях. По всякакви начини те отказват да запишат ромски деца, а „под сурдинка“ това е част от стратегията им за привличане на „елитни“ родители и ученици: „при нас няма цигани...“. Разбира се (и слава Богу), съществуват и етнически-смесени училища, в които на един чин стоят ромски и български деца. Но те са „между Сцила и Харибда“, т.е. между заплахата да се превърнат във „вторично-сегрегирани“ или в „етнически-чисти“ български училища. Случаят с IX ОУ „Пейо Яворов“ – Благоевград илюстрира ясно предизвикателството да се запази етнически-смесеният характер на училището.

Roma parents to enroll their children at school outside the Roma neighborhood.

However, **this sentence is clearly unacceptable and discriminatory, whatever the context. The school principal should bear her responsibility, although many parents from the Alen Mak quarter might express their support for her.**

At the same time, the responsibility for the overall situation with the concentration of children from Predel Mahala quarter in only 3-4 schools cannot be the sole responsibility of the school principals. **Taking into control the process of the so-called “secondary segregation” can be done primarily with active action by the municipality.**

Unfortunately, a process of “secondary segregation” has started in parallel with the spontaneous or purposeful desegregation of schools in the Roma neighborhoods: Bulgarian parents stop their children from attending ethnically mixed schools, although the latter are located in neighborhoods with ethnic Bulgarians. In this way due to the “white flight” schools located outside the Roma neighborhoods quickly transformed into schools educating mainly Roma students (especially in primary classes). At the same time the Bulgarian students living near the school would be enrolled in more distant schools with almost no Roma students. As a result today in big cities and even in small towns, we have both “primary-segregated Roma schools” and “secondary-segregated” or schools in process of segregation. In the same cities, “ethnically-clean Bulgarian schools” have been clearly outlined. Please, excuse me for the “term” used, but it reflects the vision of their principals, as well as the vision of many of the parents who enroll their children there. In any way, they refuse to enroll Roma children, which is part of their strategy of attracting “elite” parents and students: “there are no Gypsies in our school...” Of course (and thank God), there are ethnically mixed schools, where Roma and Bulgarian children stand at one desk. But they are “between Scylla and Haribda”, i.e. between the threat of becoming “secondary-segregated” or “ethnically-clean” Bulgarian schools. The case of the Ninth Peyo Yavorov Primary School in Blagoevgrad clearly illustrates the challenge of preserving the ethnically mixed nature of the school.

ФОКУС
FOCUS

ЦЕНТЪР ЗА
МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ
И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТИН

AMALIPE CENTER FOR
INTERETHNIC DIALOGUE
AND TOLERANCE

MONTHLY
NEWSLETTER

Какъв е размерът на бедствието?

Най-точният отговор е „страшакчо сериозен”. Днес вторично-сегрегираните училища са многократно повече, отколкото преди 15 години. Неадекватни общински решения често засилват вторичната сегрегация. Липсата на целенасочена общинска стратегия (имам в предвид не документ, а последователна политика) и действия за спиране на вторичната сегрегация, е на практика съдействие за нейното развитие.

Случаят с Благоевград е пример в тази насока. В града не съществува първично-сегрегирано училище, тъй като общината основателно е закрила преди години I ОУ, което е било посещавано само от ромски ученици. Но в същото време ромските деца от т. нар. „Предел махала” не са добре дошли във всички училища. Така се стига до свръх-концентрация на ромски ученици в IX ОУ и до практически не-приемането им в някои други училища. По-долу прилагам информация за образователния статус на родителите в благоевградските училища, като имената на училищата умишлено за заменени:

What is the range of the disaster?

The most accurate answer is “terribly serious”. At present, secondary - segregated schools are many more than they were 15 years ago. Inadequate municipal solutions often reinforce secondary segregation. The lack of a purposeful municipal strategy (what I mean is not a paper, but a consistent policy) and actions to stop secondary segregation is in fact a contribution to its development.

The case with Blagoevgrad is an example in this direction. There is no primary -segregated school in the town, as the municipality has closed reasonably some years ago First Primary school, attended only by Roma students. At the same time, Roma children from the so-called “Predel Mahala” are not welcome in most of the schools in the town. This leads to the over-concentration of Roma students in the Ninth Primary school and to their practical non-admission in some other schools.

Повече статистика

вижте в [пълния текст на публикацията](#).

Моделът на Габрово за справяне с вторичната сегрегация

Въпреки че ромите в Габрово са малко (367 роми общо за Община Габрово при 61482 жители за общината по данни от преброяването от 2011 г.), не са отделени в гето и живеят при относително нормални условия (част от семействата са бедни и ниско-образовани, но не са толкова маргинализирани, колкото семействата в едно голямо гето), **предразсъдъците, не-толерантността и погрешни действия на някои училищни директори доведоха до превръщането на III ОУ „Цанко Дюстабанов” в „ромско” училище.** То е близо до центъра на града, в “български” квартал, с добра материална база, но е ... вторично сегрегирано: ромските деца от целия град биват насочвани към него, а българските деца от района посещават други училища. Тази ситуация не стана „от веднъж” и за нея най-малката „заслуга” имат учителите от ОУ „Цанко Дюстабанов”. Постепенно околните училища „издърпаха” българските деца, което вървеше „ръка за ръка” с отказ от тяхна страна да записват ромски ученици (дори тези, които живеят в близост до съответното училище) и не-нанемеса на общината за спиране на тази порочна практика (която не е противозаконна, за съжаление!). Така преди 6 години в първи клас за последен път бяха записани деца на етнически българи.

В началото на учебната 2017/2018 година в училището са се обучавали 79 ученици в дневна и самостоятелна форма. Всички те учат в маломерни паралелки.

През втората половина на 2017 г. Община Габрово заедно с Център Амалипе (организацията работи в общината от години и има местна структура там) поведоха борба за тежкото решение училището да бъде закрито, а учениците му - да бъдат интегрирани във всички други габровски училища и така да се избегне сегрегацията на друго училище. Въпреки страховете на мнозина – както в ромската общност, така и най-вече сред мнозинството и училищата, на 29 март Общинският съвет взе решение за закриване на училището и разпределяне на учениците му във всички други габровски училища. Това стана след проведено от Общината публично обсъждане, както и множество срещи с родителите и особено ромските родители, които също трябваше да да подкрепят промяната, която цели да даде на децата им по-добри

The Gabrovo Model to Address Secondary Segregation

Although Roma in Gabrovo are few (367 Roma total in Gabrovo Municipality out of 61482 inhabitants according to the 2011 census data), they are not separated in a ghetto and live under relatively normal conditions (part of the families are poor and poorly educated, but not as marginalized as the families in a big ghetto), **prejudices, non-tolerance and mistakes of some school principals have led to the transformation of Third Primary School “Tsanko Dyustabanov” into a “Roma” school.** It is near the center of the town, in a “Bulgarian” neighborhood, with good facilities, but it is ... secondary segregated, because the Roma children from the whole town have been directed to it, and the Bulgarian children from the district attend other schools. This situation has not happened “at once” and the teachers from Tsanko Dyustabanov School have the slightest “merit” for it. Gradually the surrounding schools “pulled out” the Bulgarian children, which went hand in hand with their refusal to enrol Roma students (even those living close to the respective school) and the unwillingness of the municipality to stop this vicious practice which is unfortunately not illegal). Thus, children of ethnic Bulgarians were enrolled in the first grade for the last time six years ago.

At the beginning of 2017/2018 academic year, 79 pupils have been educated. They all study in under-sized classes.

In the second half of 2017 the Municipality of Gabrovo together with Amalipe Center (the organization has been working in the municipality for years and has a local structure there) led the struggle for the hard decision to close the school and to distribute students into all other schools in Gabrovo, and thus to avoid the segregation of another school. Despite the fears of many - both in the Roma community and most of all among the majority and the schools, on March 29, the Municipal Council decided to close the school and enrol its students to all other schools in Gabrovo. This was the result of a public discussion held by the municipality, as well as numerous meetings with parents and especially Roma parents, who also had to support the change that aimed to give their children better chances of realization. **The Order of the Minister of Education Krassimir Valchev from June 22-nd, sup-**

ФОКУС
FOCUS

ЦЕНТЪР ЗА
МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ
И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТИН

AMALIPE CENTER FOR
INTERETHNIC DIALOGUE
AND TOLERANCE

MONTHLY
NEWSLETTER

шансове за реализация. Със своя заповед от 22 юни Министърът на образованието Красимир Вълчев подкрепи решението на общината и възприетия подход, като закри ОУ „Цанко Дюстабанов” и не определи приемащо училище, т.е. учениците от закритото училище не се насочват към само едно конкретно друго. Така от септември 2018 г. в Габрово няма да има „ромско” училище.

В какво се състои подходът на община Габрово, кои са основните трудности при прилагането му и може ли да бъде пренесен и в други общини?

1. Възприетият подход за преодоляване на вече утвърдената вторична сегрегация включва закриване на сегрегираното училище;

2. Възприетият подход за недопускане на вторична сегрегация е чрез интегриране на ромските ученици във всички други училища. Ключово е да не се определя приемащо училище, тъй като вероятността то също да се превърне във вторично-сегрегирано е много голяма. Също така е важно всички училища да приемат ромски ученици;

3. Нормално е да се очаква първоначална съпротива от ромските родители. В масовия случай те осъзнават ниското качество на сегрегираното образование и искат децата им да учат заедно с българчетата, но се страхуват как ще бъдат приети в „българското училище”. Реалното партньорство на ромска организация, работеща в съответната общност е най-сигурният начин за убеждаване на ромските родители;

4. Съпротивата от голяма част от педагогическата общност също трябва да бъде очаквана;

5. С родителите от мнозинството трябва да се работи постоянно, за да се убедят, че записването на ромски деца няма да доведе до намаляване на качеството на образование. Освен това, записването на ромски деца във всички училища е предпоставка за намаляване на „отписването” на българчетата;

6. Нужен е политически кураж и лидерство: решението да се спре вторичната сегрегация чрез записване на ромски деца във всички училища или чрез закриване на училище никога не е популярно. Нужен е кураж и силно лидерство.

ported the decision of the municipality and the adopted approach, by closing the Tzanko Dyustabanov Primary School and not defining a host school, ie. students were not directed to a specific single school. Thus, since September 2018, there will be no “Roma” school in Gabrovo.

What is the approach of Gabrovo Municipality, what are the main difficulties in its implementation and can it be transferred to other municipalities?

1. The approach taken to overcome the already established secondary segregation involves the closure of the segregated school;

2. The approach taken to prevent secondary segregation is by integrating Roma students into all other schools. It is crucial not to define a host school, as the option of turning it into secondary-segregated is very large. It is also important that all schools would accept Roma students;

3. It is normal to expect initial resistance from Roma parents. In the general case, they realize the low quality of segregated education and want their children to study together with Bulgarians, but they are afraid of how they will be admitted to the “Bulgarian school”. The real partnership of a community-based Roma organization is the surest way to persuade Roma parents;

4. The resistance of much of the pedagogical community must also be expected;

5. There should be a constant work with parents of the majority to make sure that enrollment of Roma children will not lead to a decrease in the quality of education. In addition, the enrollment of Roma children in all schools is a prerequisite for reducing the “flight” of Bulgarians;

6. Political courage and leadership is needed: the decision to stop secondary segregation by enrolling Roma children in all schools or by closing school is never popular. It requires courage and strong leadership.

В случая с Габрово процесът не би се случил без решимостта на кмета Таня Христова и без подкрепата на всички ангажирани ситуация. Подкрепата от Регионалното управление на образованието също е много важна. В този случай десегрегацията не е еднократен акт на предложение на Кмета и съответно Решение на Общинския съвет, а процес на множество консултации, срещи, обсъждания, в които активно са ангажирани всички институции.

Повече статистика вижте в [пълния текст на публикацията](#).

Отвъд Габрово

Универсални решения за преодоляване на образователната сегрегация едва ли са възможни. Обстоятелствата във всяка община са различни, поради което са индивидуални и решенията.

Габровското решение е приложимо в случаите на относително завършил и необратим процес на вторична сегрегация. **Ако усилията започнат още в началото на процеса, едва ли ще е нужно да се стига до закриване на училище.** Още по-успешни биха били те, ако са предприети в превенция. Общините трябва да имат това в предвид: ненамесвайки се преди или при възникването на вторичната сегрегация, впоследствие ще трябва да вземат непопулярни решения.

В същото време подходът за относително равномерно разпределение на ромските ученици във всички училища може и следва да бъде прилаган в много общини: той е една от необходимите предпоставки за недопускане на вторична сегрегация.

Повече статистика вижте в [пълния текст на публикацията](#).

Автор: Деян Колев, ЦМЕДТ Амалипе

In the case of Gabrovo, the process would not have happened without the strong will and determinism of the Mayor Tanya Hristova and without the support of all the involved stakeholders. The support from the Regional Educational Inspectorate has been also very important. In this case, desegregation is not a one-time act of a proposal of the Mayor and respectively a decision of the Municipal Council, but a process of numerous consultations, meetings, discussions in which all institutions were actively involved.

Beyond Gabrovo

Universal solutions to overcome educational segregation are hardly possible. The circumstances in each municipality are different, so the decisions are individual.

The decision, made in Gabrovo is applicable in the case of a relatively gradual and irreversible process of secondary segregation. **If the efforts begin at the beginning of the process, it is unlikely that school closures will be needed.** Even more successful would be if they were taken in prevention. Municipalities should bear this in mind: if they do not interfere before or at the presence of secondary segregation, later they will have to take unpopular decisions.

At the same time, the approach of a relatively equal enrolment of Roma students in all schools can and should be applied in many municipalities. It is one of the prerequisites for avoiding secondary segregation.

[The full text of the article in Bulgarian language can be found in the Publications section.](#)

Author: Deyan Kolev, Amalipe Center

ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА РАБОТА С ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ: ЗА КАКВО СА И КАК МОГАТ ДА БЪДАТ ИЗПОЛЗВАНИ?

През 2018 г. за първи път образователното министерство разпредели близо 25 млн. лв. между училищата и детските градини за работа с деца и ученици от уязвими групи. Бюджетната прогноза показва обещание този ангажимент да продължи и през следващите години. Средствата вече са получени по сметките на общините, а от там – на училищата и детските градини. На какъв принцип се определят те и за какво могат да бъдат използвани?

Разпределянето на допълнителните средства за работа с деца и ученици от уязвими групи става съгласно чл. 52 а и 52б от Наредба за финансирането (публикувана в ДВ бр. 31 / 2018 г.). Тъй като това се случва за първи път, много от конкретните особености не са до край изяснени от МОН и вероятно ще се променят през 2019 г. Все пак, отговорът на някои от важните въпроси може да бъде даден с категоричност. Напр.:

Кои училища и детски градини могат да получат средствата по чл. 52 а и 52б?

- училищата и детските градини, които са попълнили информация в НЕИСПУО от работна карта “Характеристики на средата” за повече от 80 % от децата в детска градина или за учениците в основна степен. Изискване е също така в тях да се обучават поне 15 деца / ученици в основна степен;
- в тях концентрацията на деца от уязвимите групи да е поне 20 %. Уязвимостта е определена чрез образователния статус на родителите: ако родителите са с по-ниско от средно образование, учениците са застрашени / от уязвими групи;
- да обучават в предучилищна или в основна степен: през 2018 не е предвидено отпускането на средства за учениците от средна степен.

През 2017 г. много училища, в които има над 20 % родители с по-ниско от средно образование не попълниха информацията и затова през настоящата година не получиха допълнително финансиране по чл. 52 а и 52б. Понастоящем образователните институции

ADDITIONAL MEANS TO THOSE WORKING WITH CHILDREN AND STUDENTS FROM VULNERABLE GROUPS: HOW TO USE THEM?

In 2018, for the first time, the Ministry of Education allocated nearly BGN 25 million for schools and kindergartens to work with children and students from vulnerable groups. The budget forecast shows a promise that this commitment will continue in the coming years. The funds have already been received in the accounts of the municipalities, and from there - transferred to schools and kindergartens. How are they determined and what can be used for?

The allocation of additional resources to work with children and students from vulnerable groups is regulated in Art. 52 and 52b of the Regulation on Financing (published in State Newspaper No 31/2018). Many of the specific features are not yet clarified by the MES and will probably change in 2019, since such allocation has never been done before. However, the answer to some of the important questions can be given with categorical clarity. For example:

Which schools and kindergartens can receive the funds under Art. 52 a and 52 b?

- Schools and kindergartens that have filled out information in the National electronic informational system for education (NEISPUO) in the “Environmental Features” work card for more than 80% of the children in kindergarten or primary school students can receive funds, having at least 15 children or students, trained in them.
- Schools and kindergartens having at least 20 % children from vulnerable groups. Vulnerability is determined by the parents’ educational status: if parents have lower than secondary education, students are at risk and should be considered representatives of vulnerable groups;
- Only kindergartens and primary schools can receive those funds, since in 2018 there is no provision for allocating funds to middle-class students.

In 2017, many schools, where there are over 20% of parents with low education did not complete the information and therefore did not receive additional funding under Art. 52a and 52b. Educational institutions can now fill in a work card “Environmental features” for 2019.

могат да попълнят работна карта “Характеристики на средата” за 2019 г.

Защо има разлика между различните училища и детски градини?

Съгласно Наредбата, училищата и детските градини с концентрация на ученици от уязвими групи получават допълнително между 40 и 200 лв. на ученик за допълнителна работа със застрашените. Те са разпределени в 5 групи като най-ниско е финансирането в първа група (40 лв. на ученик годишно), а най-високо – в пета група (200 лв. на ученик годишно).

В коя от петте групи за допълнително финансиране ще попадне съответното училище или градина, т.е. с каква сума ще бъде допълнително финансирано, зависи от два фактора:

- процент на родителите с по-ниско от средно образование (за които е попълнена информация);
- процент на родителите с по-ниско от основно образование (за които е попълнена информация)

Така в „най-тежката” пета група попадат училищата и детските градини, в които над 60 % от родителите са с по-ниско от средно образование, а над 50 % нямат дори основно образование. В действителност, повечето от тях обучават деца на родители, които рядко имат завършено каквото и да е образование. Така напр. училище X от община Твърдица е регистрирало информация за семейната среда на 192 от общо 199 ученика, като:

- 32,82 % от родителите никога не са посещавали училище;
- родителите на 41,14 % от учениците са посещавали училище за кратко и нямат дори начално образование;
- 23,44 % от родителите имат само начално образование, т.е. завършен четвърти клас;
- едва 2,6 % родители са с придобито основно образование.
- Не е регистриран нито един родител със средно или висше образование.

Как точно са групирани училищата е посочено в Приложение 6а към чл. 52б от Наредбата за финансирането.

Why there is a difference between different schools and kindergartens?

According to the Regulation, schools and kindergartens with a concentration of students from vulnerable groups receive an extra between BGN 40 and 200 per student for additional work with those at risk. They are divided into 5 groups, the first group (40 BGN per pupil per year) receives the lowest funds and the highest is provided to the schools in the fifth group (200 BGN per pupil per year).

Where the respective school or kindergarten will be divided, and how much will be funded depends on two factors:

- percentage of parents with lower than secondary education (for which information is filled in);
- percentage of parents with lower than basic education (for which information is filled in)

Thus, in the “heaviest” fifth group there are schools and kindergartens, where more than 60% of parents have lower than secondary education and over 50% haven’t got even primary education. In fact, most of them teach children of parents who rarely have any kind of education. For example, school X from the municipality of Tvarditsa has registered information about the family environment of 192 out of a total of 199 students, such as:

- 32.82% of parents never attended school;
- parents of 41.14% of pupils have attended school for a short time and have not got even primary education;
- 23.44% of parents have only basic education, ie. completed fourth grade;
- only 2.6% of parents have completed primary education.
- No registered parent with secondary or tertiary education.

The division of schools in groups is listed in Annex 6a to Art. 52b of the Financing Regulation.

За какво могат да бъдат използвани тези средства?

Отпусканите средства САМО са за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за плащания по извънтрудови правоотношения. С тях директорът би могъл да заплати:

- допълнителния труд на участващите учители в Екипите за обхват;
- назначаване на образователен медиатор, социален работник и др. Допустимо е назначаването на всякаква позиция, вкл. пазач, огняр..., като идеята е въпросният човек да подпомогне работата с родителите и цялостните усилия за връщане на децата в класните стаи;
- допълнителни часове по български език;
- персонал, ангажиран с мерки за подпомагане на достъпа до образование: по същество това означава възможност за увеличаване на заплатите на учителите.

С тези средства не могат да бъдат правени ремонти, не може да се закупува техника или да се правят разходи, различни от заплати / хонорари.

Може ли да бъде ангажирана неправителствена организация?

Да, затова чл. 52а, т. 2 предвижда възможност да се правят разходи и „за други възнаграждения и извънтрудови правоотношения”. Така например училището би могло да делегира на НПО наемането и супервизията на образователен медиатор или на друг персонал, подпомагащ работата с родители. Изпълнението на множество проекти по ОПНОИР показва, че образователните медиатори са най-ефективни, когато супервизията им се прави от НПО, която се ползва с доверието на местната общност.

Възможността за ангажиране на НПО е една от евристичните насоки, които трябва да бъдат доразвити през следващите години.

Отвъд цифрите

Разпределянето на допълнителни средства за работа с деца и ученици от уязвими групи е едно от исканията, които стотици училища и хиляди учители отправяха от години. То има своите безспорни основания: учениците от семейства с ниско образование са значително по-рискови за евентуално отпадане от училище или нисък успех. Те не могат да получат достатъчна

What can those funds be used for?

Allocated funds are ONLY for basic and additional salaries of the staff, as well as for payments of experts. The principal could use them to pay for:

- additional work of teachers, participating in the teams of covering full range of students ;
- appointment of educational mediator, social worker and others. It is permitted to appoint any position, incl. guardian, fireman ... with the idea that this person should help working with parents and will support overall efforts to return children to classrooms;
- additional Bulgarian language classes;
- staff involved in measures to support access to education: in essence this means an opportunity to increase teachers' salaries.

Those funds could not be used for repairs, and purchasing equipment, or any other costs than salaries or fees.

Can a non-governmental organization be involved?

Yes, that is why Art. 52a (2) provides for the possibility of incurring expenses “for other payment and non-employment relations”. For example, the school could delegate to NGOs the recruitment and supervision of an educational mediator or other staff supporting work with parents. The implementation of a number of OPSESG projects has shown that educational mediators are most effective when supervised by a trustful NGO.

The ability to engage NGOs is one of the heuristic guidelines that need to be further developed in the coming years.

Beyond numbers

Allocation of additional funds to work with children and students from vulnerable groups is one of the demands that hundreds of schools and thousands of teachers have been making for years. It has its own reasons: students from low-education families are significantly more at risk of dropping out of school or of low success. They can not get enough support and motivation from the family envi-

подкрепа и мотивация от семейната среда, поради което училището трябва да предложи допълнителни дейности с учениците, а също така и с родителите.

Положително е това, че Наредбата определя допълнителните трансфери като средства за „работа с“ деца и ученици от уязвими групи. Т.е. те се предоставят за допълнителни дейности, а не като някакво „обезщетение“.

В същото време, прилагането на чл. 52 а и 52б от Наредбата за финансирането, както и постигането на положителен ефект, са изправени пред няколко сериозни предизвикателства:

1. Отпускането на тези средства не е обвързано с постигането на резултати! Напълно е възможно дадено училище / детска градина да изразходва законосъобразно и неефективно средствата, без да постигне осезаеми резултати. Всъщност, никъде не е посочено какви конкретни резултати се очаква да бъдат постигнати. Това е сериозен пропуск, който МОН трябва да отстрани още от 2019 г.;

2. Не е гарантирано използването на ресурс за работа с родителите: въпреки че отпускането на допълнителни средства е именно поради ниския образователен статус на родителите, училищата не са задължени да инвестират в работа с родителите. Част от разходите, посочени в т. 3 на чл. 52а предоставят възможност за назначаване на персонал, който ще работи с родителите (назначаване на образователен медиатор, социален работник, помощник на учителя и др.), но директорът може да не се възползва от тази възможност. Няма каквато и да е задължителност да се правят и четирите типа разходи, определени от т. 3 на чл. 52а, нито някакво примерно процентно съотношение между тях. Директорът би могъл да използва всички средства единствено за повишаване на заплатите на настоящия си персонал, т.е. иновативността на инвестицията може да бъде сведена до нула, като това не нарушава нищо от Наредбата

МОН би повишил значително ефикасността и ефективността от инвестицията, ако въведе определени условности, като задължителен процент от разходите, който да бъде използван за работа с родители и за постигането на определени резултати (съизмерими не между училищата, а измерващи резултатите на всяко училище само за себе си).

ronment, which is why the school has to offer additional activities with the pupils and also with the parents.

It is positive that the Regulation defines additional transfers as means for “working with” children and students from vulnerable groups. I.e. they are provided for additional activities, not as “compensation”.

At the same time, the application of Art. 52 and 52b of the Financing Regulation, as well as the positive effect, are faced with several serious challenges:

1. Granting those funds is not tied to specific results! It is entirely possible for a school / kindergarten to spend the money legally and inefficiently without achieving tangible results. Indeed, there is no indication what specific results are expected to be achieved. This is a serious omission that the MES should remove from 2019;

2. Use of resources for working with parents is not guaranteed: although the allocation of additional funds is precisely because of the low educational status of parents, schools are not obliged to invest in working with parents. Part of the expenditure referred to in paragraph 3 of Art. 52a provide an opportunity to appoint staff to work with parents (appointment of educational mediator, social worker, teacher’s assistant, etc.), but the school principal may not take advantage of this opportunity. There is no obligation to make the four types of expenditure set out in paragraph 3 of Art. 52a, nor any exemplary proportion between them. The principal could only use all means to raise the salaries of his/her current staff, i.e. the innovation of the investment can be reduced to zero, without violating the Regulation.

The MES would significantly increase the efficiency and effectiveness of the investment if it has introduced certain conventions as a mandatory percentage of the costs to be used to work with parents and to achieve certain results (comparable not between schools but measuring the performance of each school for itself).

3. Реална е опасността инвестицията да затвърди допълнително сегрегираното образование: всъщност подкрепените училища и детски градини са три различни типа – селски училища (обичайно в тях децата са малко, преобладават ученици от етническите малцинства, родителите са с ниско образование), сегрегирани училища в големите градове (с много ученици, чиито родители са с ниско образование) и етнически смесени училища (възможна е подкрепа за всички училища, в които учениците от уязвими групи са над 20% и част от подкрепените училища – особено от групи 1 и 2 – са именно етнически смесени училища с относително не-висок процент деца от малцинствата). Тъй като чл. 52а и 52б от Наредбата не прави диференциация между тези различни ситуации и използва едни и същи ставки, най-голямо допълнително финансиране получават големите сегрегирани училища. Някои от тях получават сериозен трансфер – напр. ОУ „Братя Миладинови” в Сливен получава допълнително 275 400 лв., бидейки в 5 група и обучавайки 1377 ученика. В етнически смесените училища допълнителната подкрепа е значително по-малка: те са в групи 1, 2 и отчасти в 3 (ставките за ученик са значително по-ниски), а в много от тях броят на учениците намалява сериозно поради вторичната сегрегация (т. е. описването на българските деца; повече за този процес виж на <http://www.amalipe.com/files/publications/desegregacia.pdf>). Най-малко допълнителни средства отиват в селските училища, поради относително малкия брой на учениците – макар че именно в тях нуждата е особено остра, тъй като делегираният бюджет е нисък. Част от тях получават по 3 – 4 хиляди лв. допълнително, които вероятно ще бъдат използвани единствено за увеличаване на заплатите.

МОН следва да премисли сериозно как чрез така необходимата допълнителна инвестиция за работа с уязвими групи да не подсили образователната сегрегация. Стъпки в тази насока могат да бъдат:

- намаляване на разликите в стандартите за различните групи: в момента училищата от 1 група получават 4 пъти по-ниско допълнително финансиране в сравнение с училищата от 5 група. Ако се вземе под внимание необходимостта в етнически смесените училища да бъдат организирани целенасочени дейности за стопиране на вторичната сегрегация, основателно би било повишаването на

3. There is a real danger that the investment will further strengthen segregated education: in fact, the supported schools and kindergartens are three different types - rural schools (usually there are few children, ethnic minorities, parents with low education), segregated schools in large cities (with many pupils whose parents are low - educated) and ethnically mixed schools (support can be provided for all schools where students from vulnerable groups are over 20% and some of the schools supported - especially those, divided in groups 1 and 2 - are ethnically mixed schools with a relatively low percentage of minority children). As Art. 52a and 52b of the Regulation does not differentiate between these different situations and uses the same rates, the largest additional funding is provided by the large segregated schools. Some receive a serious transfer - e.g. Primary School “Bratya Miladinovi” in Sliven received additional BGN 275,400, being in 5th group and training 1377 students. The additional support is significantly lower in ethnically mixed schools - they are in groups 1, 2 and partly in 3 (student rates are significantly lower) and in many of them the number of pupils decreases seriously due to secondary segregation (i.e. the white flight, more about this process see at <http://www.amalipe.com/files/publications/desegregacia.pdf>). The least additional funds go to rural schools due to the relatively small number of pupils - although the need is especially acute, as the delegated budget is low. Some of them receive additional BGN 3000 - 4000, which will probably be used only for increasing their salaries.

MES should seriously consider how the necessary additional investment to work with vulnerable groups should not reinforce educational segregation. Steps in this direction could be:

- reducing the differences in standards for different groups: Currently, schools from group 1 receive 4 times lower additional funding than schools in the 5th group. Taking into account the need for targeted activities to stop secondary segregation in ethnically mixed schools, it would be reasonable to raise the rates for 1 and 2 groups combined with a requirement to organize the requested activities;

ставките за 1 и 2 групи, комбинирано с изискване за организиране на посочените дейности;

- въвеждане на минимална „пласка“ ставка за получаваната допълнителна подкрепа, която да насочи по-голям ресурс към малките училища и детски градини;
- въвеждане на определени условности при получаването на по-голяма сума като допълнителна подкрепа: напр. свързани с определени задължителни дейности, подобряване на образователните постижения на учениците и т.н.

4. Не са създадени стимули за реално ангажиране на НПО, работещи в общността: практиката от множество образователни инициативи показва, че реално работещите в общността организации са изключително ефективни в работата с ромски родители. Настоящият текст на Наредбата позволява училищата и детските градини да ангажират НПО, но не създава стимули за това и дори не посочва тази възможност експлицитно. Вероятно по-иновативните директори ще ангажират работещи НПО, но в най-проблемните училища това едва ли ще се случи. Целесъобразно е МОН да въведе стимули за ангажиране на НПО още от 2019 г.

5. Не са включени учениците в средна степен: допълнителните средства за работа с ученици от уязвимите групи включват само обучаващите се в предучилищното и основното образование. В същото време с всяка изминала година се увеличава броят на учениците от уязвими групи в средна степен, като в много от професионални гимназии, СУ и обединени училища има концентрация на ученици, чиито родители са с ниско образование. Особена нужда от подкрепа имат и обединените училища, които обучават ученици в първа гимназиална степен, т.е. до 10 кл.

Необходимо е тези училища и ученици също да бъдат включени в обхвата на чл. 52а и 52б .

Автор: Деян Колев

- introducing a minimum “flat” rate for the additional support provided to channel larger resources to small schools and kindergartens;

- introducing certain conventions in receiving a larger amount as additional support: eg. related to certain obligatory activities, improvement of pupils’ educational achievements, etc.

4. There is no incentive to engage NGOs working in the community: the practice of a multitude educational initiatives shows that community-based organizations are extremely effective in working with Roma parents. The current text of the Regulation allows schools and kindergartens to engage NGOs, but does not create incentives to do so, and does not even specify this option explicitly. Perhaps more innovative principals will engage active NGOs, but in the most troubled schools this is unlikely to happen. It is appropriate for the Ministry of Education and Science to introduce incentives to engage NGOs from 2019 onwards.

5. Middle-class students are not included: additional means of working with pupils from vulnerable groups include only learners in pre-primary and primary education. At the same time, every year the number of students from vulnerable groups in secondary schools is increasing, as in many vocational high schools, university and unified schools there is a concentration of pupils whose parents are low-educated. A particular need for support is also provided by the unified schools that teach high school students, ie. up to 10 grade

It is necessary that these schools and pupils to be also included in the scope of Art. 52a and 52b.

Author: Deyan Kolev

ОТНОСНО ПОДСИГУРЯВАНЕТО НА БЕЗПЛАТЕН ТРАНСПОРТ ЗА СРЕДНОШКОЛЦИТЕ

В своята ежедневна работа за подкрепа на средношколци, които живеят в малки населени места и се обучават в професионални или профилирани паралелки в големите градове, Център „Амалипе“ често получава сигнали за проблеми с подsigуряването на безплатен транспорт за средношколците. **В кои случаи държавният бюджет отпуска безплатен транспорт за средношколци и как учениците да се възползват от него?**

Член 283, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование определя, че „за учениците от населени места, в които няма детска градина или училище, задължително се осигуряват средства от държавния бюджет за транспорт до най-близката детска градина или училище, което провежда обучение в съответната група или в съответния клас, и обратно.“ С него законът подsigури транспорт до най-близкото училище и в среден етап – до 2016 г. това бе гарантирано единствено за учениците в основна степен. Практическото измерение от това нововъведение не бе много голямо, тъй като в по-малките общини най-близкото средно училище обикновено е СУ с не-атрактивни

профилирани паралелки, а учениците предпочитат професионални гимназии или профилирани училища с по-атративни паралелки (напр. езикови и природо-математически гимназии в големите градове).

В края на 2017 г. чрез Закона за държавния бюджет за 2018 г. бенаправена промяна в чл. 283, ал. 2 от ЗПУО, като алинеята бе допълнена с второ изречение: „Средства от държавния бюджет за транспорт се предоставят и за ученици, които пътуват ежедневно до най-близкото

FREE TRANSPORTATION FOR HIGH SCHOOL STUDENTS

In our daily work Amalipe Center often receives reports concerning problems with free transportation of high school students, who live in small settlements and need to travel to the near towns, where they study. **In which cases does the state budget allocate free transportation to secondary school students and how can students benefit from it?**

Article 283, para. 2 of the Preschool and School Education Act stipulates that “students from settlements where there is no kindergarten or school should receive funds from the state budget for transport to the nearest kindergarten or school that conducts training in the respective group or in the relevant class, and vice versa.” This article provid-

ed transport of high school students to the nearest school. Till 2016, this was only guaranteed to primary school students. The practical dimension of this innovation was not very large, as in small municipalities the closest secondary school is usually a high school with non-attractive profiled classes and students prefer vocational high schools or profiled schools with more attractive classes (eg language, and mathematical high schools in big cities).

училище в друго населено място, в което се обучават за придобиване на квалификация по професия, ако такова обучение не се провежда в населено място, в което живее ученика.“. Разпоредбите не дават възможност за избор на конкретна специалност от професия за придобиване на определена степен на професионална квалификация, а предоставят възможност за осигуряване на безплатен транспорт на учениците, в чиито населени места няма училище или се провежда само общообразователна и/или профилирана подготовка, да се обучават в най-близката институция, която провежда обучение за придобиване на квалификация по професия. Покриват се разходите до най-близката професионална гимназия или СУ с професионални паралелки, независимо че те могат да са в съвсем различна професионална област. **Не се покриват разходите до професионално училище, обучаващо в желаната от ученика професия, ако поблизо до местожителството на ученика има друго професионално училище, макар и със съвсем други специалности.**

Факт е, че предоставената нова възможност в много случаи не се използва, а учениците, родителите и училищата не знаят за нея. Както информирахме от веб-страницата на Център „Амалипе“ още през януари „Средствата за транспорт до най-близката професионална гимназия ще бъдат преведени от МОН на общината, в която се намира училището. От своя страна гимназията ще изисква тези средства от общината и ще се разплаща с учениците. ... Ако училищата не потърсят полагащата се подкрепа за пътуващите ученици, тя няма да бъде автоматично предоставена.“

ЦМЕТД „Амалипе“ призовава своите училища-партньори, както и всички други училища, предлагащи професионална подготовка (професионални гимназии, СУ и обединени училища с професионални паралелки) да контактуват активно общините, за да се възползват от възможностите на чл. 283, ал. 2 от ЗПУО!

Призоваваме също така МОН и Народното събрание да иницират допълнение към второто изречение на чл. 283, ал. 2 от ЗПУО, което позволява покриване на транспортните разходи и на учениците, които пътуват ежедневно до най-близкото училище в друго населено място, в което се обучават за придобиване

By the end of 2017, through the State Budget Act of 2018, a change was made in Art. 283, para. 2 of the PSEA, with the second sentence being added: **“The state budget for transport is also provided for students who travel daily to the nearest school in another locality in which they are trained to acquire a professional qualification if such training shall not take place in the area where the student lives.”** The provisions do not make it possible to choose a specific specialty, and to acquire a certain degree of professional qualification. It provides the possibility of students to have free transport to the nearest institution that conducts training to acquire professional qualifications, if there is no such in their homeschools. Costs are covered to the **nearest professional high school** or vocational school with professional classes, although they may be in a different professional field. **The transportation costs to a vocational school teaching the profession desired by the student are not covered, if there is another vocational school, located closer to the pupil’s residence, even if it provides different specialties.**

The fact is that the new opportunity provided is in many cases not used, and pupils, parents and schools do not know about it. As we informed via the Amalipe Center website in January, “The funds for transport to the nearest vocational high school will be transferred from the MES to the municipality where the school is located. The high school should require those funds from the municipality and would pay to the students. ... If schools do not seek support for traveling students, it will not be automatically provided.”

Amalipe Center calls its partner schools, as well as all other schools offering vocational training (vocational schools, high schools, and unified schools with professional classes) to actively contact the respective municipalities in order to take advantage of the possibilities of Art. 283, para. 2 of the PSEA!

We also call the MES and the National Assembly to initiate an additional text to the second sentence of Art. 283, para. 2 of the PSEA, which allows covering of transport costs to students who travel daily to the nearest school in another location where they are trained to acquire a vocational qualification, preferred by the student and his/

на квалификация по професия, предпочетена от ученика и на стойника. Не е целесъобразно държавният ангажимент да не отчита разнообразните интереси и способности на учениците, както и разнообразните нужди на икономиката. Настоящият текст стимулира всички ученици от едно населено място да се обучават в една и съща професия, макар че те имат различни интереси и способности, а местната икономика има нужда от различни специалисти. Необходимо е текстът да бъде съвсем леко допълнен, за да подкрепи хиляди ученици и родители

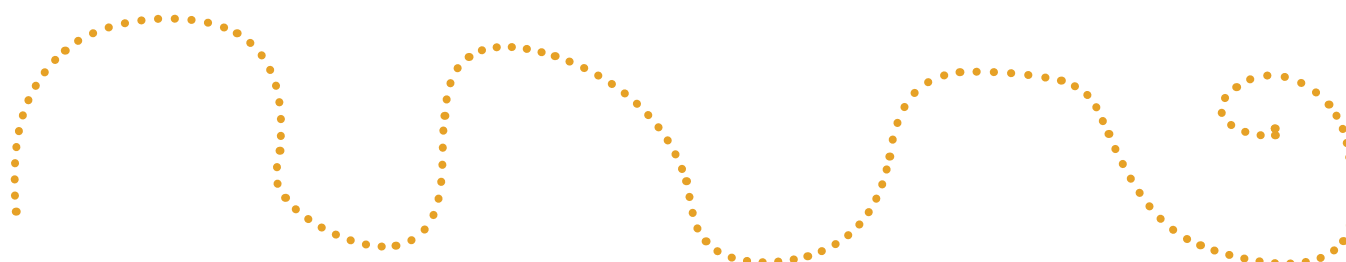
Сто и пет са младежите от цялата страна, които Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ подкрепи през учебната 2017-2018г. в завършване на средното си образование, като им закупи транспортни карти за автобуси и учебници. Програмата е дългосрочна, началото и бе поставено през 2011 г. и се финансира от фондация Тръст за социална алтернатива. През първия учебен срок, средният успех на подкрепените ученици от ТСА бе Добър 4,46. А средният брой неизвинени отсъствия бе 3,26. През втория учебен срок неизвинените отсъствия са 4,25, а съответно средният успех е Много добър 4,75. Годишният среден успех на учениците е Много добър 4,85. Шестнадесет ученици нямат нито едно отсъствие по неуважителни причини за цялата година. Отличниците са двадесет и седем, като четирима от тях имат 6,00.

Повече информация за резултатите от Програмата вижте на: www.romaeducation.com

her parents. It is inappropriate for the state to disregard the diverse interests and abilities of the pupils as well as the diverse needs of the economy. Recent text of the article encourages all pupils in one village to study in the same profession, although they have different interests and abilities, and the local economy needs a variety of specialists. The text needs to be slightly supplemented to support thousands of students and parents.

105 young people from all over the country, were supported by the Amalipe Center for Interethnic Dialogue and Tolerance during the academic year 2017-2018 in completing their secondary education, by providing them textbooks, and covering their transport costs. It is a long-term program, which started in 2011, and is funded by the Trust for Social Achievement Foundation. During the first school term, the average success of the TSA supported students was Good 4.46. And the average number of unjustified absences was 3.26. During the second school term, the average number unjustified absences was 4.25 and the average success was Very Good 4.75. The annual average student success rate is Very Good 4.85. Sixteen students have no unjustified absences for the whole year. 27 of the scholars were excellent students, four of them Ivanka Petrova, Ruska Nikolova, Tsvetelina Bozhurska and Sheffkett Aldin have 6.00. (A)

For more information about Program results, see: www.romaeducation.com

ТСА ОБЯВЯВА КОНКУРС ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СТИПЕНДИИ НА СТУДЕНТИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД, ИЗУЧАВАЩИ ЗДРАВНИ СПЕЦИАЛНОСТИ ЗА АКАДЕМИЧНАТА 2018/2019 Г.

Вече е отворена много добра възможност за Ромски младежи и девойки (вкл. от групите милет, рудари / власи и др. групи), които се обучават в медицински специалности:

Фондация „Тръст за социална алтернатива“ обявява конкурс за предоставяне на стипендии на младежи от ромски произход за академичната 2018/2019 г. Конкурсът се организира в рамките на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Средствата са предоставени от държавите донори – Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

Стипендиантската програма цели да допринесе за сформирването на общност от професионалисти в сферата на здравеопазването, мотивирани и подготвени за решаването на здравните проблеми в ромската общност и с потенциала да се превърнат в значими ролеви модели за младежите от ромски произход. **Стипендиантите ще получат финансова подкрепа за период от една академична година с възможност за удължаване на този период, както и наставничество от ментор – професионалист в здравната сфера.** Освен това стипендиантите ще имат възможност да кандидатстват за финансова подкрепа при реализирането на свои проекти, насочени към повишаване на информираността относно често срещани здравни проблеми и подобряване на здравното състояние на ромската общност.

Стипендиантската програма ще започне през академичната 2018/2019 година и ще продължи шест години. Студентите, които са одобрени веднъж, ще могат да продължават стипендията си и през следващите години без да кандидатстват отново, ако спазват определени изисквания.

Краен срок за кандидатстване: 27 септември 2018 г., 18:00 ч.

Пълна информация за конкурса, включително за необходимите документи и начин на кандидатстване може да намерите **[ТУК](#)**.

TRUST FOR SOCIAL ACHIEVEMENT FOUNDATION IS LAUNCHING A CALL FOR SCHOLARSHIP APPLICATIONS IN SUPPORT OF ROMA STUDENTS ENROLLED IN MEDICAL STUDIES FOR THE 2018- 2019 ACADEMIC YEAR

The Trust for Social Achievement Foundation is launching a call for scholarship applications in support of Roma students enrolled in medical studies for the 2018-2019 academic year. The call is organized within the framework of the Active Citizens Fund Bulgaria under the European Economic Area Financial Mechanism 2014-2021. Funding is provided by the donor states Iceland, Liechtenstein and Norway. The objective of the Active Citizens Fund Bulgaria is: “Civil society and active citizenship strengthened and vulnerable groups empowered”.

The scholarship program aims to contribute towards the creation of a community of qualified health professionals who are not only motivated to contribute to solving health issues surrounding Bulgaria’s Roma communities, but will also become role models for aspiring Roma youth. The beneficiaries of the program will receive financial support for one academic year with the possibility to extend this period as well as mentorship support from experienced health professionals.

Application deadline: September 27, 2018 at 6 PM.

More information about the call, the required documents and how to apply is available **[here](#)**.

ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

ЛИЦЕНЗ № РД09-192/02.02.2018Г. МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

През настоящата учебна година Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“, гр. Велико Търново предлага следните обучителни програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти по Наредба № 12 от 01.09.2016г.:

“Всеки ученик ще бъде отличник”: практики за активизиране на учениците и стимулиране на ученическата активност.

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към представяне на елементите, насочени към насърчаване на ученическата активност и включването на учениците в решаването на казуси на други ученици, застрашени от отпадане: ученически парламент. Различното в модела е, че той насърчава включването на неформалните ученически лидери; развитие на практиката на ученици – наставници; организиране на младежки доброволчески клубове и насърчаване на доброволството сред учениците. Вторият модул е насочен към изготвяне на индивидуални програми за всяко едно училище

Интеркултурното образование като средство за превенция на отпадането от училище”

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към: проблемите на отпадането и ранното напускане на училище; основните законодателни, нормативни и стратегически документи, касаещи отпадането и ранното напускане на училище; представяне на успешни практики за въвеждане на интеркултурно образование като средство за намаляване на отпадането от училище. Вторият модул включва: Подготовка на доклад за собствена педагогическа практика за въвеждане на интеркултурно образование като средство за превенция и намаляване на отпадането и ранното напускане на училище.

Педагогически и общностни практики за преодоляване на ранните бракове в ромска общност

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към запознаване с феномена „ранни бракове“ и проявата му в ромска общност ; подходи на справяне с проблема според спецификата на дадената група. Вторият модул включва запознаване с добри практики за превенция на ранните бракове.

“Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда “Всеки ученик ще бъде отличник”

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към представяне на основните ромски групи и основните елементи от културата на ромите, като средство за повишаване на мотивацията на ромските деца от една страна към активно участие в образователния процес и преодоляване на прояви на нетолерантност. Вторият модул включва представяне на педагогически методи и техники за работа в мултикултурна среда.

Работа с родители в мултикултурна среда: активизиране на родителите

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към представяне на основните ромски групи и подгрупи в България с акцент върху образователните нагласи. Вторият модул включва представяне на успешни практики за участие на родителите и подготовка на конкретен план за активизиране на родителите. Специално внимание е отделено на конституирането на работещ Родителски клуб и на Обществен съвет.

Фолклор на етносите – Ромски фолклор“

Програмата се реализира в два основни модула с продължителност 16 академични часа. Първият модул е насочен към запознаване с историята на ромите с акцент върху историята на ромите в България, представяне на основните ромски групи и подгрупи в България с акцент върху образователните нагласи, представяне на основните елементи от фолклора и културата на ромите: приказен фолклор, календарни и семейни празници, музикален фолклор, език и др. Вторият модул включва представяне на учебни помагала и тетрадки за обучение по Фолклор на етносите – ромски фолклор, представяне на интерактивни педагогически методи, техники и добри практики.

Управление на мултикултурното училище и превръщане на училището в център на общността

Програмата се реализира в три основни модула с продължителност 32 академични часа. Първият модул включва представяне на основните ромски групи и подгрупи в България с акцент върху образователните нагласи; законовата и нормативната уредба: иновативни и обединени училища, ДОС, обществени съвети, анти-сегрегационни текстове в ЗПУО и др. Вторият модул включва представяне на успешни практики за управление на мултикултурното училище и превръщане на училището в център на общността. Третият модул е насочен към представяне на финансови възможности за подкрепа на проекти за образователна интеграция.

Одобрените програми са вписани в информационен регистър на одобрените програми за обучение за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти (ИРОПК) на МОН, съгласно чл. 229 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Всяко обучение по одобрените програми включва теоретична и практическа част, учебни материали и удостоверение, издадено с квалификационни кредити в него и отговарящо на чл. 48, ал. 1, т. 1 от наредба № 12 от 01.09.2016г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Лектори на обученията са представители на академичните среди, високо квалифицирани експерти в областта на интеркултурното образование и психолози.

**За заявки и изготвяне на оферти за обучения,
моля обърнете се към
Десислава Стефанова
на тел.: 062600224 и
на електронна поща:
office@amalipe.com**

КХЕРЕ - У ДОМА
KHERE - HOME

ЦЕНТЪР ЗА
МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ
И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТИН

AMALIPE CENTER FOR
INTERETHNIC DIALOGUE
AND TOLERANCE

MONTHLY
NEWSLETTER

ОБРАЗОВАТЕЛНИ МЕДИАТОРИ И ПСИХОЛОЗИ КЪМ ЦЕНТЪР „АМАЛИПЕ“ ПРОВЕДОХА СЕРИЯ ОТ ЛЕКТОРИИ НА ТЕМА „МОТИВАЦИЯ ЗА УЧЕНЕ“

Визпълнение на проект BG05M2OP001-3.002-0050-C01/05.07.2017 „Заедно намираме решения: образователна интеграция в мултикултурна среда във Велико Търновска област“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, образователните медиатори Ирена Михайлова, Сергей Сашев, Стефан Стефанов, Сава Матеев, Светла Ангелова и Николинка Николова, съвместно с психолога Неделчо Неделчев проведоха лектории с родители в офисите на Центровете за развитие на общността гр. Стражица, Бяла Черква, с. Батак, с. Бяла река и с. Виноград.

Тема на срещите бе “Мотивация за учене“ и защо е важно децата, а и родителите да имат добро образование. Присъстващите родители бяха представители на различни ромски групи. По време на лекториите, образователните медиатори към Център „Амалипе“ споделиха в какво се

изразява работата на медиатора и как тя подпомага учениците и родителите да оценят образованието и ги мотивира да променят нагласите и миогледа си. На присъстващите бяха представени примери за успешни роми, практики за активизиране и овластяване на родителите и включването им в училищния живот.

Цикъл от мотивиращи срещи на подобна тематика ще бъдат организирани и през месеците септември и октомври.

EDUCATIONAL MEDIATORS AND PSYCHOLOGISTS AT AMALIPE CENTER CONDUCTED A SERIES OF LECTURES ON “MOTIVATION FOR LEARNING”

In implementation of Project BG05M2OP001-3.002-0050-C01 / 05.07.2017 “Together we find solutions: educational integration in a multicultural environment in Veliko Tarnovo region”, financed by the Operational Program “Science and Education for Smart Growth”, co-financed by the European Union through the European structural and investment funds, educational mediators Irena Mihaylova, Sergey Sashev, Stefan Stefanov, Sava Mateev, Svetla Angelova and Nikolinka Nikolova together with the psychologist Nedelcho Nedelchev held lectures with parents in the offices of the Centers for community development of Strazhitsa, Byala Cherkva, Batak village, Byala reka village and Vinograd village.

The theme of the meetings was “Motivation for Learning” and why it is important for Roma children and parents to have a good education. The attending parents were representatives of various Roma groups. During the lectures, educational mediators at the Amalipe Center shared what the mediator’s work is about and how it helps students and parents

appreciate education and motivates them to change their attitudes and their view of life. The participants presented examples of successful Roma, practices for activation and empowerment of parents and their inclusion in school life. A series of motivating meetings on the theme will be organized in September and October as well.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Център Амалипе

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

www.eifunds.bg

Договор BG05M2OP001-3.002-0050-C01/05.07.2017 „Заедно намираме решения: образователна интеграция в мултикултурна среда във Велико Търновска област“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

УЧАСТНИЦИТЕ В ПРОГРАМА „РАВЕН ШАНС“ ЗАВЪРШВАТ УЧЕБНАТА ГОДИНА С МНОГО ДОБЪР УСПЕХ

Сто и пет са младежите от цялата страна, които Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ подкрепи през учебната 2017-2018г. в завършване на средното си образование, като им закупи транспортни карти за автобус и учебници. Програмата е дългосрочна, началото и бе поставено през 2011г. и се финансира от фондация Тръст за социална алтернатива.

Учениците са от бедни семейства, живеят в села и малки градчета и учат в средни и професионални учи-лища в големите градове. За да задържат младежите и девойките в училище, Център „Амалипе“ им помага не само чрез покриване на транспортните разходи и снабдяване с учебници, но и като ги включва в младежки доброволчески дейности. От подкрепените се изисква да посещават редовно училище, средният им успех да е минимум Добър и да се включват в извънкласни занимания.

През първия учебен срок, средният успех на подкрепените ученици от ТСА бе Добър 4,46. А средният брой неизвинени отсъствия бе 3,26. През втория учебен срок неизвинените отсъствия са 4,25, а съответно средният успех е Много добър 4,75. Годишният среден успех на учениците е Много добър 4,85. Шестнадесет ученици нямат нито едно отсъствие по неуважителни причини за цялата година. Отличниците са двадесет и седем, като четирима от тях – Иванка Петрова, Руска Николова, Цветелина Божурска и Шефкет Алдин имат 6,00.

Повече информация за резултатите от Програмата вижте на: www.romaeducation.com

THE SCHOLARS OF THE “EQUAL CHANCE” PROGRAM FINISH THE ACADEMIC YEAR WITH VERY GOOD SUCCESS

105 young people from all over the country, were supported by the Amalipe Center for Interethnic Dialogue and Tolerance during the academic year 2017-2018 in completing their secondary education, by providing them textbooks, and covering their transport costs. It is a long-term program, which started in 2011, and is funded by the Trust for Social Achievement Foundation.

Scholars are from poor families, live in villages and small towns and study in secondary and vocational schools in big towns. To keep youths at school, Amalipe Center helps them not only by covering transport costs and supplying textbooks, but also by including them in volunteering. Scholars are required to attend school regularly, to have at least Good

success, and to take part in extracurricular activities and initiatives.

During the first school term, the average success of the TSA supported students was Good 4.46. And the average number of unjustified absences was 3.26. During the second school term, the average number unjustified absences was 4.25 and the average success was Very Good 4.75. The annual average student success rate is Very Good 4.85. Sixteen students have no unjustified absences for the whole year. 27 of the scholars were excellent students, four of them Ivanka Petrova, Ruska Nikolova, Tsvetelina Bozhurska and Sheffkett Aldin have 6.00.(A)

For more information about Program results, see: www.romaeducation.com

NEWSLETTER

**ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ ДИАЛОГ
И ТОЛЕРАНТНОСТ АМАЛИПЕ**

.....
**AMALIPE CENTER FOR
INTERETHNIC DIALOGUE AND TOLERANCE**

**В. Търново 5000 п.к. 113
Тел.: 062/ 600 224
www.amalipe.com
[email:office@amalipe.com](mailto:office@amalipe.com)**

www.amalipe.com

2018